١٢٧٧–ՄԱՒՀԱՐԻՒՄ–١٧–ԱՆԱԹՈՒՐԳԱ

ԱԼԱՖՐԱՆԿԱ–4–ՕԳՈՍՏՈՍ–1860

ՍԷՔԻԶԻՆՃԻ–ՍԵՆԷ ՆՈՒՄԷՐՈ–356–ՃՈՒՄԱԱ ԷՐԹԷՍԻ–23–ՅՈՒԼԻՍ–1860

ՄԷՃՄՈՒԱՑԸ

ՀԱՅԱՏԻՍ

Իշխող Մէճմուայը Հայաստան, հէր հոգիթա Ճու�մաա Էրթէսի կիւնէրի տաղրթըլուճագ տըր։

Սէհէսի բէշին օլարագ • Գայիմէ	150	ղուրուշ։
Ալթը այլըղը քէղալիք „	80	„
Իւշ այլըղը քէղալիք „	40	„
Վէ պիր Նու�մէրօսա	3 ½	

Տաշբաշար իշխուն պէհէր Նումէրօսունա փօսթ ախա-նէ նիղամը մուճիպինճէ իւճրէթ ալընուճաղը խաս-աէթէն պէյան օլունուր։

Իլանթէրն պէհէր սրրատը պիր տէֆթէրդ 5 ղրշ։
Էքի տէֆթա իշխուն պէհէր տէֆթարնա . . 2 „
Իւշ տէֆթա իշխուն պէհէր տէֆթարնա . . 1½ „
Իւշ տէֆթարան զիատէ օլան։ վէ զայէթի ու�զան իլա-նաթի իշխուն այրրնա թարգրդ օլունուր։
Տաշբաման կիւրէն մէքթուպ վէ իլանթէրն թօսթա մէսարիֆէրի։ կէ օնտէրէնդէրին իւզէրինէ օլաուզ-պուս մահալաէ պէյան օլունուր։

ՈՒՄՈՒՐՈՒ ԲՕԼԻԹԻԳԻՅԷ, ՊԷԼԷՏԻՅԷ, ՎԷ ԻԼԱՐԻՅԷ

ՎԷ ՄԷՎԱՏԸ ՆԱՖՈՒԱՅԸ ՍԱՅՍՈՒՐԷՅԷ ՄՈՒԹԱԱԼԻԳ ՂԱԶԷԹԱ

ԱՍԻԹԱՆԷ 23 ՅՈՒԼԻՍ

ԹԷՎՃԻՀԱԹԸ ՍԷՆԻՅԷ

— Տէֆթէրխանէ էմանէթի, Մէճլիսի վալա ա-զասընտան Սիւպհի պէյ էֆէնտի հազրէթլէրինէ։

— Մէճլիսի վալա աղալըզը, Սալիխ մի սթէ-շարը սապրգ Իրֆան պէյ էֆէնտի հազրէթլէրինէ։

— Թարգմանըլուճու Ղարպ մուհասէպէճիսի, բիւթպէյի ամնիխ սընիքը սանիսլէ։ Պուճուա մալ պաշ քեաթիպի սապրգ Հալէթ պէյ էֆէնտիյէ։

— Սթանբէյ գայիմմագամըզը։ Էրտէք գայիմ-մագամը սապրգ Շիւքրիւ պէյ էֆէնտիյէ։

— Պէյլան գայիմմագամըզը։ Ռուբֆա մալ միւ-տիրի սապրգ էլճաճ Ահմէտ Էֆէնտիյէ ի հալէ վէ թէվճիհ պույրուլմուշ տուր։

ՀԱՂԱՏԻՍԱԹԸ ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Օտթը հազրէթը Շահանէնին, Պէրլինէթիւշշամ վագաաբնատան տօ-լայը, կէրէք Ֆրանսա իմբէրաթօրու-նա վէ կէրէք Ինկիլթէրրա գրալիչասը հազրէթլէրինէ, եազըլըը պիր գրթա նամէնին, Ֆրանսըզճատան թիւրք-ճէյէ թէրճիւմէսի տիր։

«Պէրլինէթիւշշամ վագաաբրընին
„նէ մէրթէպէ ազիմ թէէսսիւֆլէ
„մէսմուու Շահանէմ օլաուզդուու,
„զաթը իմբէրաթօրանէլէրինէ տախի
„թէպլիղ իթմէք իսթէրիմ։ Նիզամ
„վէ էմնիյէթին իպգասը, հէր հանկը
„սընֆատան օլսուր իսէ օլսունլար, էս-
„հապը թէօհմէթին շէտիտէն թէ-
„տիպի վէ ճիւմլէյէ իհգագը հագգ
„օլունմասը ուզրունա քեաֆֆէի
„գուվվէի Շահանէմի սարֆ իսթճէ-
„յիմէն էմին օլունուզ։ Հիւքիւ-
„մէթիմին նիյէթը իսալնանէսի հագ-
„գընտա հիչ պիր շէյբ վէ շիւպհէ
„գալմամագ իւզրէ, էօթէտէն պէ-
„րու զաթը Հաշմէթմուապէրինէ
„էֆքեարը բանա մալիւմ օլան ումու-
„րու խարիճյէմիզ նազարը Ֆուատ
„բաշայը պու խրամէթը միւհիմմէյէ
„նասապ իւ թայէին խլէմիշիմ։

Տօլմա Պաղչէ սէրայը,
16 յուլիս 1860։

Պու նամէյը Հիւմայուն էվվէլա թէլէգրաֆ վասէթասը իլէ կէօնտէ-բիլիպ, պատէհու մուհարրէր սիւ-րէթլէրի Ֆրանսըզ վէ Ինկիլիզ սէֆա-րէթլէրի ճանիպինէ թէսլիմ գըլընմըշ տըր։

Թէլէգրաֆ խապէրլէրի։

Լ ընդրա, յունիս։ 21։ կէչէն ախշամ Լորտ Ջոն Ռասսէլ քէնարխինէ օլան պիր սիվալէ ճէվապ վէրիպ, Պէրլինէթ-թիւշշամ վագաաբրը հագգընտա Եւրոբանին միւտախէլէսի լաղամ կէչ-տիյի հալատ, պու սրրատա նէ թէա-պիր գուլանըլըճաղը իւզէրինէ տայիր Ֆրանսա տէվլէթի ախէր պէօյիւք տէվլէթլէր իլէ սէօյլէշմէք տիր։ Լաքին Ֆրանսանըն պու ճանիպէ ա-քէր կէօնտէրմէյինէ տայիր, Ինկիլիզ տէվլէթինին հէնիւզ պիր մալիւմաթը եօք տուր։

Ռարիս։ 20 յունիս։ Մոնիթէօրտէ շուտ վէճհիլէ եաղըը տըր։

Պէրլինէթիւշշամ վագաաբրընին Եւրոբայա պէօյիւք թէսիրի օլսուզ-ղունատան, պու պատէ Ֆրանսա տէվ-լէթի քէնարի էֆքեարընը տուէլը մուաղզամայը Եւրոբայա պէյան ի-տիւպ լաղամ կէլէն թէտապիրին ճա-բասը իչիւն պունլարըն տախի քէն-տիւսի իլէ պիրլէշմէսինի մաթլուպ իլէ վիշ տիր։

Ռարիս։ 23 յունիս։ Մոնիթէօրիւն գավէթնէ, Պէրլինէթիւշշամտա գան տէօբիւլմէսինի մէն վէ Խրիսթիյան-լարը մուհաֆաղա իթմէք հագգընտա Ֆրանսա տէվլէթինին մէյտանա գէյ-տուզու թէքլիֆլէրի, տուէլի մու-աղզամայը Եւրոբա գապուլ իլէմիշ, վէ Ինկիլիզ տօնանմասընդն մուավէ-նէթի տախի թէնիպ գըլընմըշ տըր։ Կէօնտէրիլէճէք ասքեր հէմէն պիւ-թիւն Ֆրանսըզատան օլաճագ։ Ասթ-բիա վէ Ռուսիա տէվլէթլէրի տախի պու էֆքեարտա տըր, վէ Բրուսիա տէվլէթինին գարարընա տախի մուն-թաղըր օլունմագտա տըր։ Պիր պէօ-յիւք գօնֆերանս մէճլիսի, պու միւ-տախէլէնին նէ մագսատ վէ տէրէճէ-յէ գատար օլաճաղընը պէյան իտէ-ճէք տիր, վէ տէվլէթը Օսմանլէնին բէյ վէ էֆքեարընա տախի մուն թա-ղըր օլունմագտա տըր։

Ռարիս։ 29 յունիս։ Բարիսատէ ագտ օլունան պիր գօնֆերանս մէճլիսին-էն սօղրա, պիր ֆըրգա ասքէրին Պէ-րլինէթիւշշամա տօղրու եօլա ջըգմասը իչիւն, Բարիսատէն Թուլօնա թէլէգ-րաֆ չէքիլմիշ տիր։ Պու ասքէր տիւ-տէն եօլա ջըգմըշտըը զանն օլունուր, լաքին ասքէր Պէյրութա եէթիշինճէ-յէ տէք, պիւթիւն օլ հէվալիտէ իս-տէի սուլհ վէ ասայիշ վագի օլմուշ իսէ, պու հալատէ ասքէր կէմիլէրատէն ջըգմայրպ եէնի պիր էմրէ մունթաղը օլաճագլար տըր։

Ռէալիզ։ Շէյխ Ապտիւլ Գատէր հազրէթլէրինին, Խրիսթիյանլարա վա-գի օլան հիւսնիւ հիմայէթինտէն տօ-լայը, Իմբէրաթօր հազրէթլէրի քէնտիւսինէ Լէժիօն տ'Օնէօր նը-շանընդն պիրինճի եանի Կրան Ռրուա բիւթպէսինի թէվճիհ իտէճէք տիր տէնիր։

— Կէրէք պու սօն իքի թէլէգրաֆ խապէրի բէք տէ բէտամ սիւբէթտէ օմմարընդնատան, վէ կէրէք Պէրլինէթ-թիւշշամտա իպգայը սուլհ վէ ասա-յիշ հագգընտա, Տէվլէթը Ալիսէ գուվվէի ճէսիմէյի ասքէրիսէ իլէ հա-րէքէթ իթմէքտէ պուլունմուշ տուր։

Ֆուատ բաշա հազրէթլէրի, բուս-մի թէմմուզուն պէշինճի սալը կիւ-նիւ, Պէյրութ ճանիպինէ, վէ սէքի-զինճի կիւնիւ տախի Շամ բիշկեա-հինէ մուավասէլէթ իսլէմիշ տիր։ Միւ-շարիւէյհ Պէյրութա մուավասէլէթ իս-լէսիքտէն սօղրա սէրիան Շամ ճա-նիպինէ ալիմէթ ըուզում կէօրտիւ-յիւնտէն, մայէթը սէնիսէլէրինտէ պուլունան պաղը Խալամ մէմուրին իլէ, Սահակ Աղրօ էֆէնտի վէ Ֆրանգօ էֆէնտի հազրէթլէրինի թահգիգաթ զըմնընտա Ռէպէնը Լիսանան ճանի-պինէ մէմուրէն իզամ պույուրմուշ լար տըր։

Էէնի Շամ վալիսի Մուամմէր բա-շա տախի պու պէլտէյէ վասլ օլուպ, Ֆուատ բաշա հազրէթլէրի խարիճ-տէ խայիմէնիշլին օլարագ, պէշ պին ասքէրլէ միւշիր Հալիմ բաշանընդն վիւ-բուտինէ մունթաղը օլաուզդու հա-տէ Մուամմէր բաշա հազրէթլէրի տէրուունու Շամա տուխուլ խիւպ, Խալամ վէ Խրիսթիյանատան ճիւմլէթէն վէ թէքմիլէն սիրահլարընդն թօփլանմա-ընա տայիր պիր էմնամէ նէշր իթ-միշ տիր։

Միւշարաէյհ Ֆուատ բաշա հազ-րէթլէրի, Տէյրէլ Գամէր վէ Հաս-պէյատէ գօմանատտա պուլունան քեաֆֆէյի զապրթանը ասքէրիսէյի ախշ իւ կիրիֆթ իթմէրիւպ պիր տիվանը հարպէ կէօնտէրմիշ տիր, վէ իձապ իթմէյի հալտէ, պու տիվան մէվթ ճէզասընա գատար թէրթիպ իտէճէք տիր տէնիյօր։

Միւշարաէյհ Ֆուատ բաշա հազ-րէթլէրինին բաքիպ օլտուզու Թայիֆ նամ վաքօրտա Հիւմայուն կէչէն բա-զար կիւնիւ Պէյրութ ճանիպինէ-էն Սիթանէյէ ավէթ իսլէմիշ, վէ բուս-մի թէմմուզուն օն պիրինէ գատար, խապէրլէր կէթիրմիշ տիր։

Սրապիսթան օրտուսու միւշիրի Ահմէտ բաշա, վէ սայրը պաղը միւքիսէ մէմուրլէրի քէ զալէք վաքօրտա մէգքիւբ իլէ Սիթանէյէ կէօնտէրիլմիշլէր տիր։ Միւշիրի միւշարաէյհ մուհաքմէ թահրիրնատա պուլունտուզունատան, գըլըճը ալընմըշ տըր։ Կէրէք քէնտի-սի վէ կէրէք սայրլէրի էմանէթէն պաղը Սէրասքէրէյէ կէօնտէրիլիպ, օրտուտա վիւքէլայը ֆախխամը Տէվլէ-թը Ալիսէտէն միւրէքքէպ պիր գօ-միսիօն հուզուրունատա խթինիթաղ օլունաուզ գատան սօղրա թէքրար Շամ

Մարոնիկերին Թուպիա նամ Փիսգոբոսլարընե մէկթէպի։

5. Շուվէֆէթէ եադն, Բուամ լարըն Տէր Ղարզաֆէ նամ Սուրբ Ընտան վանքը։

6. Սալիմա Թէրաֆլէրինտէ Գաբուշինէրին մանասթիրը։

7. Շտիլեոտ Ռիզվիթլէրին մանասթիրը։ Պուրսաա Բատրի նամ մանասթիրին ըէխի իլէ իքի եղբայր գաթլ օլունմուշ տուր, քէզալիք վաֆիր խրատմէթքեարլար, վէ տհալիտէն պու մանասթիրա սըղընան խայլը քէսան տախի գաթլ օլունմուշլար տրը։

8. Մուալաղաա Ռիզվիթ մանասթիրը։

9. Տէր էլ Գամէրտե Ռիզվիթ մանասթիրը։

Վէ սայրը պիր թագըմ մանասթիրլար քի հէնիւզ խամ վէ մահալէրի լայրէք իլէ մալիւմ օլամամըշ տրը։

Գիլիսէլէրտէն տախի օթուզ գաատր եանմըշ վէ թալան օլմուշ վարտրը։

ՊՕՐՍԱ ԹԻԼԷԴՐԱՖԸ

Օսմանը խոթիգրաֆը։ 76 եէնիի։ 60։ գօնա լիտէ։ 95 1/4։ Հավա զայէթ էյի։ Ախալցխա կէվ շէք։ Գահվէ 62։ շէքէր 56։ 6։ իբէք 22։6։ Մարսիլիա։ 25։ 37 1/2։ մատէն ադձէ զայէթ նատիր։

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ԵՃՆԵՊԻՅԷ

ԻՆԿԻԼԹԷՐԱ։ Իշպու հուլուլ իտէն մահը աղոսթոտա Գրալիչա հալլէթլէրի Լտինպուրղ ճանիպինէ կիտիւպ, օրատա Ինկիլիզ միլլէթի կէօնիւլիւ աքէրինի մուայէնէ իտէճէք պիր։

— Զին մուհարէպէսի իչիւն մաթլուպ օլունան տէօրթ միլիոն լիրա խրիգրաշընը Բարլամէնթ մէճլիսի գապուլ իտիւպ տէր ագայ մուամէլաթընա թէշէպպիւս օլունմուշ տուր։

— Ինկիլթէրրա բարլամէնթ մէճլիսի, սէնէվի միւզաքէրաթ վագթընը խիթամ իթմիշ օլաուզունան, ալաֆրանկա աղոսթոսուն եիրմի պէշինտէ գաբանաճագ տրը։

Սէյէտ էֆէնտի Ռիֆաաթ Փաշանըն

Օն խապերլէրէ նազարէն, Նաբօլի գրալը հալլէթլէրի, պէյհիւտե եէրէ գան տէօրիւլմէսինի մէքս իթմէք իչիւն, աքէրինի Մէսսինատան չըգարմագ նիյէթինտէ իմիշ։ տիկէր պիր բիվայէթէ նազարէն, Մէսսինա ճիվարընտա Կարիպալի աքէրի իլէ Նաբօլի գրալը աքէրի պիրի պիրինէ չաթըշըպ, գանը պիր մուհարէպէտէն սօղրա ֆիւթուհաթըն հանկը թէրաֆտա գալարը մալիւմ օլամամըշ։ պու մուհարէպէտէ Կարիպալտի տախի եարալանմըշ տրը տէյի պիր սէս չըգմըշ իսկ տէ, սօղրատան տահիրի աղնաշըլըպ, Կարիպալտինին եավէր վէ գայիմմագամլարընան միրալայ Մէտիչինին եարալանարը թէհդիտ իթմիշ տիր։ Նիհայէթ ատը կիւնիւ կէլէն պիր սօն թէլէգրաֆ խապերինէ նազարէն, քի հէր նէ գատր ըէսմի տէյիլ իսկ տէ սահիհ կէօրիւնիւր, Նաբօլի գրալը, աքէրինի Մէսսինատան վէ Սիրակուզատան չըգարմըշ տրը։

Պու խապերլէրէ նազարէն, շիմտիքի հալտէ Սիչիլիանընն ատհալի միւսթագիլ ճէնէրալ Կարիպալտի տիր, վէ հէր թէրաֆտան քէնարխինէ ատքէր, թօփ, միւհիմմաթ վէ ադձէ եէթիշիպ, կիւն պէ կիւն դուվվէթ վէ ճէսարէթ քէսպ իթմէքտէ օլսուզու տախի ինքեար օլունամագ։

Պու խապերլէր աշիքեար կէօսթէրիր քի, Իթալիա մէսէլէսի եէնի վէ էսէսէլի պիր հիսսէ թէ կէլմիշ տիր։ Կարիպալտի վէ թէրաֆտարլարընընն թասավվուրու պու տուր քի, Միչիլեատան սօղրա Նաբօլիյէ կիրսինլէր, վէ Նաբօլիի զապթ իթտիքտէն սօղրա Ռօմայա կիրսինլէր, վէ Ռօմայը տախի զապթ իթտիքտէն սօղրա, պիւթիւն Իթալիայը պիր Փատիշահլըգ իտիւպ Սարտէնեա գրալընա թէսլիմ իթսինլէր, վէ Ռօմա շէհրի պու եէնի Փատիշահլըգա վայիթախթ օլսուն։ Պատէհու պիւթիւն Իթալիա պիրատէն Վէնէտիկ իւղէրինէ հիւճիւմ իտիւպ, օ էյալէթի տախի Աւսթրիա թասարրուֆունատան գուրթարըպ, Իթալիա իլէ պիրլէշիրսինլէր։

Պու թասավվուրուն գուվվէտէն ֆիլիլէ կէթիրիլմէսի իչիւն Կարիպալտինին սէրիան Նաբօլի մէմալիքինէ տուխուլ իտիւպ օ մէմալիքի տախի պիր աղ ճէնկ վէ պիր ազատա ահալիի այագլանարընարագ, զապթ իթմէսինտէն պաշգա պիր չարէ եօք տուր, Նաբօլի զապթ օլտուգտան սօղրա, Ռօմա թապիտալը իլէ տիւշիւպ, Իթալիանըն սէրպէսթիյէթի տախի խիթամ պուլուր։

Նապօլի ասքէրինին վէ խուսուսիյէ ահալիսինին թէճենիա մուամէլաթընա նազարէն, Կարիպալտի միւրատ իթտիքտէ պու իշի պաշա չըգարմայա պէօյիւք պիր կիւճլիք չէքմէյէճէք պիր։ Պագատա Իթալիա իւչէ թագսիմ օլունուպ, եանի եօգարը, օրթա, վէ աշաղը Իթալիա տէնիլիպ, պու իւչ գըլթա ահալիսինին էֆքեարընատա ազիմ մուպայէնէթ պուլունուպ, պունլարըն պիր հէտէֆ պիրլէշմէսի մուհալ գատիլինտէն տիր տէյիւ, իստատա իսէն պէօյիւք քիմսէլէր տախի վար իսկ տէ, զանը ածիղանէ միկէ գալը խսկ եիրմի սէքիզ միլիոն նուֆուսու պիր Փատիշահլըգ թէշքիլատը Իթալիանլարընն տախիլի զարազ, շեգագ վէ նէֆատանիսէթլէրինի մէքս իտէրէք, ճիւմլէսինին պիր հէտէֆ պիրլէշմէսի միւմքինսիզ պիր շէյ տէյիլ տիր։ Կէլէլիմ Նէրսրա բօլիթիգասընա։ Ինկիլիզ խաթէր քի, Իթալիանըն տախիլի իշլէրինէ խարըճատան քիմսէ միւտախէլէ իթմէսին, վէ Իթալիանլար, նէ ճինս վէ նէ թարզ վէ նէ մըգտար տէվլէթ վէ հիւքիւմէթ օրմագ խսթէրլէրսէ օլսունլար, վէ քիմսէ մանի օլմասընն։ Խսթէր ճիւմհուր օլսունլար, խսթէր միւսթագիլ տէվլէթ, խսթէր պիր վէ խսթէր պիր գաչ հիւքիւմէթ, էլ հասրլ խսթէր ճիւմլէսի Նաբօլիթան օլսունլար, խսթէր ճիւմլէսի Սարտէնեատը եա Կարիպալտի։ Ֆրանսըզ խսթէր քի, Իթալիատա գաչ տէվլէթ վար իսկ ճիւմլէսի սապրգը վէճիվլէ եէրլէրինտէ տուրսունլար վէ տախիլլէրինտէ թանղիմաթը գապուլ իտիւպ, խարիճտէ տախի Ալէմանեա միսալի պիր իթթիհատ օլսունլար։ Եանի այնը մէմալիքի միւճթէմէսայը Ալման միսիլիւ պիր տէ պիր մէմալիքի միւճթէմէսայը Իթալիա իհտաս օլսունուն։ Ռուսիա վէ Բրուսիա տէվլէթլէրի, շիմտիյէ քանլարա կէօղ գաբայրպ, Սիչիլիանըն սէրպէսթ օլմասընա տա պիր շէյ տէյէմէզլէր իսկ տէ, Նաբօլի հիքիմէթինտէն խուրուճ իթմէսինէ բաղը օլամայրպ, հէլէ ասրլ գարատա օլան Նաբօլի մէմալիքինէ ատգունուլմասընը պիր վէճինլէ գապուլ իտէմէյէճէքլէր տիր։ Ռօմա հիքիմէթի շիպհէսիզ պունլարտան գուվվէթ ալարագ, հալա եէլքենլէրի էնտիրմէմէք, վէ ատա սօյա սէրճէ լնատանլար գուլանըպ, Սարտէնիայը Կարիպալտիյի վէ ճիւմլէ թէրաֆտարլարընը հալա թահթը թէհտիտէ թահգիրատ թուլմագտա տրը։ Հէր նէ տէնիր իսկ տէնսին, վար տրը Ռօմատա պիր կիւլլի գուվվէթ, քի պու հիքիմէթ ճէսարէթ վէրիպ, պունա իսթինատան հալա նէ Ֆրանսըզըն նատիհաթը թէքմիլէն տինէնիլմիշ նէ մանթըլուպ օլունան թանղիմաթ վէրիլիմիշ, նէ տէ պիր թէնէզզիւլ էսէրի միւշահէտէ օլունմամըշ տրը։ Պու գուվվէթ շիպհէսիզ, ճէնէրալ Լամորիսիյէ գօմանատասընտա օլան էճնասը միւխթէլիֆէ եիրմի եիրմի պէշ պին ասքէրտէ տէյիլ տիր։

Աւսթրիա տէվլէթի իսէ, Վէնէտիկէ եիւզ էլլի պին ասքէր էնտիրիպ վէ Լամպարտիա հուտուտլինտէ օլան տէօրթ մէշհուր գալէլէրէ քի Միւրապպա (գատրիլատէր) թէսմիյէ օլունուր, ֆէվգ էլզայէ իսթիհքեամ վէրէրէք, Իթալիատա օլան իշլէրին տէրուունու տիլտէն հիչ պիրինի գատուլ իթմէտիքտէն մատտա, Իթալիանըն պիր զայրֆ վագթընը պուլարագ հիւճիւմ իտիւպ, Լամպարտիայը վէ պէլքիմ Սարտէնեայը տախի զապթ իտէրէք, Իթալիա էյալաթը հագգընտա շագգ օլան 1815 ահնամէսինի թէճտիտ իթմէյէ ֆըրսաթ արամագտա տրը. էլհասրլ Աւսթրիա տախի իսթէր քի 1860 Իթալիասը, 1815 Իթալիասընա գատտր կէրի տէօնսիւն։

Պու մուխթասար միւթալատամըզ քի, Իթալիա հագգընտա Նէրսրա բօլիթիգասընն ահվալը սահիհէսի տիր, Իթալիա մէսէլէսինին նէ տէրէճէ ճէսամէթ վէ մախլուլթիյէթ քէսպ իթմիշ օլսուզունու էյիտէն թէֆհիմ իտէր պիզէ։

Շիմտի, պալատէ մէղքիւր պէշ մուտղզամ տէվլէթ, Իթալիա մէսէլէսինտէ պիրլէշէպիլէճէքլէր մի, եա խսա Իթալիա ահալիսինին ումումէն գլսամը, պու տէվլէթլէրին իթթիֆագ վէ գարարընա թագատիմ իտէպիլէճէք մի, վէ Իթալիանըն վէ պիւթիւն Նէրսրանըն գատէրի, ճէնկ մի տիր, սուլհ մու տուր. եալընը խիւտա պիլիպ, իրատէյի էղելիսինտէն զուհուրա կէլէն վուգուսաթատան պաշգա պիր շէյ տախի, անը պիրլէրէ պէյան իտէմէզ զանն իտէրիզ։

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ՄԻԻԹԷՆԵՎԻԷ

Սատրազամ հաղրէթլէրինին չէնա կիւն զարֆընտա Աբիթանէյէ ավտէթ իտէճէքլէրի, պողը մահալատն իչիթիլմիշ տիր։

Ինքսէրը զաղէթալը, միւշարէյէնին սէյահէթինէ տայիր պաղը խայրրը հավատիսէր տէրճ իթմէքտէ տիրլէր։ Պիզէր տավէթը սէնիյէլէրինտէն սօղրա, ճիւմլէսինի պիրտէն պըրատը իլէ տէրճ իթմէք եմէլինտէյիզ։

— Պու հաֆթա իսլամլար ճամիյէ թէշրիֆատըզը, վէ Իսրմանլարա իսէ Բաթրիպ իտանէլէրէ պուլրուլտուլար կէօնտէրիլէրէք, վէ սէֆարէթլէրէ տախի բէսմի միւղէքքերէլէր իրսալ օլունարագ, օրթատա կէզէն պիր թագըմ ուլլունուզ հավատիս վէ ադրանֆիքլէրի քիմսէնին լնատա ալմամասը իչիւն շէտիտ թէնպիհլէր օլունուպ խիլաֆընտա պուլունանլէրին ճէզա իլէ թէյտիպ օլունաճագլարը տախի պէյան օլունմուշ տուր։

Ամերիկայի Ամերիկա նամ Փիսգոբոսլարընընն մէկթէպի։

5. Շուվէֆէթէ եադն, Բուամ լարըն Տէր Ղարզաֆէ նամ Սուրբ Ընտան վանքը։

6. Սալիմա Թէրաֆլէրինտէ Գաբուշինէրին մանասթիրը։

7. Շտիլեոտ Ռիզվիթլէրին մանասթիրը։ Պուրսաա Բատրի նամ մանասթիրին ըէխի իլէ իքի եղբայր գաթլ օլունմուշ տուր, քէզալիք վաֆիր խրատմէթքեարլար, վէ տհալիտէն պու մանասթիրա սըղընան խայլը քէսան տախի գաթլ օլունմուշլար տրը։

8. Մուալաղաա Ռիզվիթ մանասթիրը։

9. Տէր էլ Գամէրտե Ռիզվիթ մանասթիրը։

Վէ սայրը պիր թագըմ մանասթիրլար քի հէնիւզ խամ վէ մահալէրի լայրէք իլէ մալիւմ օլամամըշ տրը։

Գիլիսէլէրտէն տախի օթուզ գաատր եանմըշ վէ թալան օլմուշ վարտրը։

Սէյէտ էֆէնտի Ռիֆաաթ Փաշանըն

Օն խապերլէրէ նազարէն, Նաբօլի գրալը հալլէթլէրի, պէյհիւտե եէրէ գան տէօրիւլմէսինի մէքս իթմէք իչիւն, աքէրինի Մէսսինատան չըգարմագ նիյէթինտէ իմիշ։ տիկէր պիր բիվայէթէ նազարէն, Մէսսինա ճիվարընտա Կարիպալտի աքէրի իլէ Նաբօլի գրալը աքէրի պիրի պիրինէ չաթըշըպ, գանը պիր մուհարէպէտէն սօղրա ֆիւթուհաթըն հանկը թէրաֆտա գալարը մալիւմ օլամամըշ։ պու մուհարէպէտէ Կարիպալտի տախի եարալանմըշ տրը տէյի պիր սէս չըգմըշ իսկ տէ, սօղրատան տահիրի աղնաշըլըպ, Կարիպալտինին եավէր վէ գայիմմագամլարընընն միրալայ Մէտիչինին եարալանարը թէհդիտ իթմիշ տիր։ Նիհայէթ ատը կիւնիւ կէլէն պիր սօն թէլէգրաֆ խապերինէ նազարէն, քի հէր նէ գատր ըէսմի տէյիլ իսկ տէ սահիհ կէօրիւնիւր, Նաբօլի գրալը, աքէրինի Մէսսինատան վէ Սիրակուզատան չըգարմըշ տրը։

Պու խապերլէրէ նազարէն, շիմտիքի հալտէ Սիչիլիանընն ատհալի միւսթագիլ ճէնէրալ Կարիպալտի տիր, վէ հէր թէրաֆտան քէնարխինէ ատքէր, թօփ, միւհիմմաթ վէ ադձէ եէթիշիպ, կիւն պէ կիւն գուվվէթ վէ ճէսարէթ քէսպ իթմէքտէ օլսուզու տախի ինքեար օլունամագ։

Պու խապերլէր աշիքեար կէօսթէրիր քի, Իթալիա մէսէլէսի եէնի վէ էսէսէլի պիր հիսսէ թէ կէլմիշ տիր։ Կարիպալտի վէ թէրաֆտարլարընընն թասավվուրու պու տուր քի, Միչիլեատան սօղրա Նաբօլիյէ կիրսինլէր, վէ Նաբօլիի զապթ իթտիքտէն սօղրա Ռօմայա կիրսինլէր, վէ Ռօմայը տախի զապթ իթտիքտէն սօղրա, պիւթիւն Իթալիայը պիր Փատիշահլըգ իտիւպ Սարտէնեա գրալընա թէսլիմ իթսինլէր, վէ Ռօմա շէհրի պու եէնի Փատիշահլըգա վայիթախթ օլսուն։ Պատէհու պիւթիւն Իթալիա պիրատէն Վէնէտիկ իւղէրինէ հիւճիւմ իտիւպ, օ էյալէթի տախի Աւսթրիա թասարրուֆունատան գուրթարըպ, Իթալիա իլէ պիրլէշիրսինլէր։

Պու թասավվուրուն գուվվէտէն ֆիլիլէ կէթիրիլմէսի իչիւն Կարիպալտինին սէրիան Նաբօլի մէմալիքինէ տուխուլ իտիւպ օ մէմալիքի տախի պիր աղ ճէնկ վէ պիր ազատա ահալիի այագլանարընարագ, զապթ իթմէսինտէն պաշգա պիր չարէ եօք տուր, Նաբօլի զապթ օլտուգտան սօղրա, Ռօմա թապիտալը իլէ տիւշիւպ, Իթալիանըն սէրպէսթիյէթի տախի խիթամ պուլուր։

Նապօլի ասքէրինին վէ խուսուսիյէ ահալիսինին թէճենիա մուամէլաթընա նազարէն, Կարիպալտի միւրատ իթտիքտէ պու իշի պաշա չըգարմայա պէօյիւք պիր կիւճլիք չէքմէյէճէք պիր։ Պագատա Իթալիա իւչէ թագսիմ օլունուպ, եանի եօգարը, օրթա, վէ աշաղը Իթալիա տէնիլիպ, պու իւչ գըլթա ահալիսինին էֆքեարընատա ազիմ մուպայէնէթ պուլունուպ, պունլարըն պիր հէտէֆ պիրլէշմէսի մուհալ գատիլինտէն տիր տէյիւ, իստատա իսէն պէօյիւք քիմսէլէր տախի վար իսկ տէ, զանը ածիղանէ միկէ գալը խսկ եիրմի սէքիզ միլիոն նուֆուսու պիր Փատիշահլըգ թէշքիլատը Իթալիանլարընն տախիլի զարազ, շեգագ վէ նէֆատանիսէթլէրինի մէքս իտէրէք, ճիւմլէսինին պիր հէտէֆ պիրլէշմէսի միւմքինսիզ պիր շէյ տէյիլ տիր։ Կէլէլիմ Նէրսրա բօլիթիգասընա։ Ինկիլիզ խաթէր քի, Իթալիանըն տախիլի իշլէրինէ խարըճատան քիմսէ միւտախէլէ իթմէսին, վէ Իթալիանլար, նէ ճինս վէ նէ թարզ վէ նէ մըգտար տէվլէթ վէ հիւքիւմէթ օրմագ խսթէրլէրսէ օլսունլար, վէ քիմսէ մանի օլմասընն։ Խսթէր ճիւմհուր օլսունլար, խսթէր միւսթագիլ տէվլէթ, խսթէր պիր վէ խսթէր պիր գաչ հիւքիւմէթ, էլ հասրլ խսթէր ճիւմլէսի Նաբօլիթան օլսունլար, խսթէր ճիւմլէսի Սարտէնեատը եա Կարիպալտի։ Ֆրանսըզ խսթէր քի, Իթալիատա գաչ տէվլէթ վար իսկ ճիւմլէսի սապրգը վէճինլէ եէրլէրինտէ տուրսունլար վէ տախիլլէրինտէ թանղիմաթը գապուլ իտիւպ, խարիճտէ տախի Ալէմանեա միսալի պիր իթթիհատ օլսունլար։ Եանի այնը մէմալիքի միւճթէմէսայը Ալման միսիլիւ պիր տէ պիր մէմալիքի միւճթէմէսայը Իթալիա իհտաս օլսունուն։ Ռուսիա վէ Բրուսիա տէվլէթլէրի, շիմտիյէ քանլարա կէօղ գաբայրպ, Սիչիլիանըն սէրպէսթ օլմասընա տա պիր շէյ տէյէմէզլէր իսկ տէ, Նաբօլի հիքիմէթինտէն խուրուճ իթմէսինէ բաղը օլամայրպ, հէլէ ասրլ գարատա օլան Նաբօլի մէմալիքինէ ատգունուլմասընը պիր վէճինլէ գապուլ իտէմէյէճէքլէր տիր։ Ռօմա հիքիմէթի շիպհէսիզ պունլարտան գուվվէթ ալարագ, հալա եէլքենլէրի էնտիրմէմէք, վէ ատա սօյա սէրճէ լնատանլար գուլանըպ, Սարտէնիայը Կարիպալտիյի վէ ճիւմլէ թէրաֆտարլարընը հալա թահթը թէհտիտէ թահգիրատ թուլմագտա տրը։ Հէր նէ տէնիր իսկ տէնսին. վար տրը Ռօմատա պիր կիւլլի գուվվէթ, քի պու հիքիմէթ ճէսարէթ վէրիպ, պունա իսթինատան հալա նէ Ֆրանսըզըն նատիհաթը թէքմիլէն տինէնիլմիշ նէ մանթըլուպ օլունան թանղիմաթ վէրիլիմիշ, նէ տէ պիր թէնէզզիւլ էսէրի միւշահէտէ օլունմամըշ տրը։ Պու գուվվէթ շիպհէսիզ, ճէնէրալ Լամորիսիյէ գօմանատասընտա օլան էճնասը միւխթէլիֆէ եիրմի եիրմի պէշ պին ասքէրտէ տէյիլ տիր։

Աբիթանէյէ տավէթի իսէ, Վէնէտիկէ եիւզ էլլի պին ասքէր էնտիրիպ վէ Լամպարտիա հուտուտլինտէ օլան տէօրթ մէշհուր գալէլէրէ քի Միւրապպա (գատրիլատէր) թէսմիյէ օլունուր, ֆէվգ էլզայէ իսթիհքեամ վէրէրէք, Իթալիատա օլան իշլէրին տէրուունու տիլտէն հիչ պիրինի գատուլ իթմէտիքտէն մատտա, Իթալիանըն պիր զայրֆ վագթընը պուլարագ հիւճիւմ իտիւպ, Լամպարտիայը վէ պէլքիմ Սարտէնեայը տախի զապթ իտէրէք, Իթալիա էյալաթը հագգընտա շագգ օլան 1815 ահնամէսինի թէճտիտ իթմէյէ ֆըրսաթ արամագտա տրը. էլհասրլ Աւսթրիա տախի իսթէր քի 1860 Իթալիասը, 1815 Իթալիասընա գատտր կէրի տէօնսիւն։

Պու մուխթասար միւթալատամըզ քի, Իթալիա հագգընտա Նէրսրա բօլիթիգասընն ահվալը սահիհէսի տիր, Իթալիա մէսէլէսինին նէ տէրէճէ ճէսամէթ վէ մախլուլթիյէթ քէսպ իթմիշ օլսուզունու էյիտէն թէֆհիմ իտէր պիզէ։

Շիմտի, պալատէ մէղքիւր պէշ մուտղզամ տէվլէթ, Իթալիա մէսէլէսինտէ պիրլէշէպիլէճէքլէր մի, եա խսա Իթալիա ահալիսինին ումումէն գլսամը, պու տէվլէթլէրին իթթիֆագ վէ գարարընա թագատիմ իտէպիլէճէք մի, վէ Իթալիանըն վէ պիւթիւն Նէրսրանըն գատէրի, ճէնկ մի տիր, սուլհ մու տուր. եալընը խիւտա պիլիպ, իրատէյի էղելիսինտէն զուհուրա կէլէն վուգուսաթատան պաշգա պիր շէյ տախի, անը պիրլէրէ պէյան իտէմէզ զանն իտէրիզ։

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ՄԻԻԹԷՆԵՎԻԷ

Սատրազամ հաղրէթլէրինին չէնա կիւն զարֆընտա Աբիթանէյէ ավտէթ իտէճէքլէրի, պողը մահալատն իչիթիլմիշ տիր։

Ինքսէրը զաղէթալը, միւշարէյէնին սէյահէթինէ տայիր պաղը խայրրը հավատիսէր տէրճ իթմէքտէ տիրլէր։ Պիզէր տավէթը սէնիյէլէրինտէն սօղրա, ճիւմլէսինի պիրտէն պըրատը իլէ տէրճ իթմէք եմէլինտէյիզ։

— Պու հաֆթա իսլամլար ճամիյէ թէշրիֆատըզը, վէ Իսրմանլարա իսէ Բաթրիպ իտանէլէրէ պուլրուլտուլար կէօնտէրիլէրէք, վէ սէֆարէթլէրէ տախի բէսմի միւղէքքերէլէր իրսալ օլունարագ, օրթատա կէզէն պիր թագըմ ուլլունուզ հավատիս վէ ադրանֆիքլէրի քիմսէնին լնատա ալմամասը իչիւն շէտիտ թէնպիհլէր օլունուպ խիլաֆընտա պուլունանլէրին ճէզա իլէ թէյտիպ օլունաճագլարը տախի պէյան օլունմուշ տուր։

Աբիթանէյէ Իսլամ Իսրմանլան վէ Իրահուտ ճիւմլէսի հէմշէհրի տիր, վէ պիրինէ օլան քէտէր, հէմշէհրի ղայրէթինտէն նաշի շիպհէսիզ տիկէրինէ մուճիպլի եէսէֆ վէ մէյուսիյէթ օլաճագ տրը։ Աքին աղաճա ջըգարը հալտէ, բաբաճէրի եէրտէ գալմայանլարատան տախի խայրաճա էշխաս պուլունուզունատան, պու արաճիֆ վէ եալան հավատիսէր, պիրա շիպհէ պու մագուլէրին իչի տիր։ Խարդն զկյանը իլէ խսթիֆատէ իթմէք արզուսինատ օլանլէր տիվանը Հագգ վէ ինսանատ տախի մէջլուն օլաճագլարընատան հէման։ տայէր գուարէթվայէի ճէնապը միւլիւքեանէտէ հէր քէս ասայիշ վէ իթմինանը գալը իլէ միւսթէրիհ օլարագ օ մագուլէ էհլը ֆէսատ իրֆիալաթընա հէվալէյի սէմմը իթիպար իթմէմէլէրի միւգթէզայը ագլիւ իտրաք տրը։

Ամերիկայի սապրգա էսնասընտա, Ինկիլիզ տէվլէթը ֆախմմէսի օրատուսու խրատմէթինտէ պուլունմուշ օլան վէ միլլէթիմիզ միւթէպերանընատան Սամանճը զատէ Սկրաֆէ աղանը, ումուրու մէմուրէսինտէ մէշհուտ օլան իգտամ վէ զայրէթի, վէ հիւանիլ խրատմէթի, պու տէֆա նէզաը Ալիի Փատիշահիտէ շայեանը թագտիր վէ խսթիհսան պուրրուլմուշ օլտուզունատան, նըշանէի մահզուզէթը սէնիյէ օլմագ իւզրէ քէնարիսինէ պու տէֆա ճանիպի շերէֆ ճալիպի ճէնապը Միւլիւքեանէտէն Մէճիսէյէ նըշանը զնշանընին պէշինճի բիւթպէսի թէվճիհի իլէ գատրի թէրֆի գըլընմըշ տրը։

Սումայիլէյհ Սամանճը զատէ Սըկրաֆէ աղանը պու վէճհիլէ իլթիֆաթը սէնիյէի Շահընշահլէ մաղհարլէթի խանէտանընա մուճիպլի ֆէյզ իւ շէրէֆ, վէ պիր ճիւմլէ ահրպպա վէ թաալիւգաթընա պատրի մէմնունիյէթ օլտուզունատան, թէրբաֆընընզատան տախի լեէճիլ թէպրիք վէ պիր իֆթիխար իլանը քէֆիյէթի իպտիրաք գըլընմըշ տրը։

Մէղունէն սիրատա պուլունան նէ գատտր Ֆրանսըզ գօնսլոսու վար իսկ, ճիւմլէսինին սէրիան մէմուրիյէթլէրի ճանիպինէ ազիմէթ իթմէլէրինէ Ֆրանսա տէվլէթի թէրաֆընատան էմր կէլմիշ տիր։

— Պէշ օն կիւնտէն պէրիւ քէօրիւտէն Ընտուտա քէջիւնէ գատտր, վէ տահա եօգարըատա տախի աէնիպին հէր թէրաֆընընատա սիլահը գարատղլ ֆիլիգալարը սապահա գատտր տօլաշմագատա տրը. պունլար սաաթ իչտէն սօղրա, մէմուրին վէ պալըգճը գայրգլարընատան մատտա քեաֆֆէի գայրգլարը թէֆթիշ իտէճէքլէր տիր. վէ տինէմէյէն օրուբ իսէ իգթիրա իթմէյի հալտէ սիրահ տախի գուրլանատագլար տրը տէնիր։

— Ճէրքէսատէն յուլիս 14 թարիխի իլէ վարիտա օլան մէկթիպլէրտէ շուվէճհ իլէ եագալը տրը։ Տահը մէգպուրուն սէքիզնճի կիւնիւ Ճէրքէսիսթանրն Ղարն թէրաֆլարընատա, Ռուսիալար գուվվէի ճէսիմէ իլէ Ճէրքէս գապլէլէրի իւղէրինէ հիւճիւմ իտիւպ, պունլար շէտիտ պիր մուգավէմէթ կէօսթէրթիքտէն սօղրա, ֆամիլեալարընը, զնյդլամէթ եշեալէրինի վէ տավարլարընը ալըպ իշէրիսէ էշքիրմիշլէր տիր։ Ռուսիալար տախի, Ճէրքէսլէրին թէրք իթմէյի խանէ, գարիսէ վէ թարլալարը քեամիլէն եագարգատան սօղրա, օրալարա գալէլէր եաբմայա պաշլամըշլար տրը։

— Լէվճի Հէրօլատա շու ճամայիպ հավատիս եաղալը տրը։

Ամերիկի Դամգասիկ պաշ կօվէրնանթօրու Իրէնա Պարիսթինքինին եավէրի, Ռուսիա իմպերատրը տաքերիսէսինատէն ճէնէրալ Լէլի, պունլ

սուա պէշ մահալսէ, մէղարիսթան օլմադ իւզրէ արազնի վասխէ պախշ օլունմուշ տուր։ Պունլարըն պիրինճիսի, Լոտիրնէ գաբուսու խարիճինսէ օլուպ, իւշ պին իքի եիւզ արշըն սըր։ Էքինճիսի, Հասքէօյսէ օլուպ ալթը պին սէօրթ եիւզ արշըն սըր։ Իւչիւնճիսիս Պալըգլուտա, սէօրթ պին սէքիզ եիւզ արշըն, սէօրտիւնճիսիս Պէյ օղլունտա իւշ պին իքի եիւզ արշըն վէ պէշինճիսի քէղալիք Իւսկիւտարտա վէ իւշ պին իքի եիւզ արշըն, ճէման եիրմի պին սէքիզ եիւզ զիրա տրազն քի շիմալիքի ֆիյաթլէ իւշ պին ալթը եիւզ քէսէ ագճէ իսէր։ Տէվլէթը Ալիսէնին պու սէխաֆէթի, քէսէնտա վէ թահսիյնի ալէմ օլաճադ բատէսէ օլուպ, ախէր սէվլէթլէրսէ նասիրէն միսլի կէօրիւլ միւշ տիւր։

— Բրօթէսթան թայֆէսինէ տաշբալարտա տախի էմլաքի միրկէսէնն պիրէր մըգտար արազի իրայէ օլունարագ քէնտիւլէրինէ մախսուս մէղարիսթան օլմասը իշին, քեաֆֆէի էյալաթ վալիլէրինէ էմրը սաքի կէօնտերիլմիշ տիր տէնիր։

— Ամիրալ Ալֆթ գօմանտասընտա օլարագ պիր քիւշիւք ֆըրգա Շուէտ ոօնանմասընէն եագընտա Ադաէնիզէ կէլէճէյի իշիթիլմիշ տիր։

— Յուրնալ տը Փոնթանթինոբլ տեր քի, պու էնտատէ պիր թագըմ պէսխահան, Տէվլէթը Ալիսէ թէքրար գայիմէ չըգարաճագ տէյի էօթէյէ պէրիւյէ պունա էմսալ եալան հավասիսլէր նէշը իսիւպ, խալգը վէսվէսէյէ կիրիֆթար իսէրէք ագճէլէրին եիւքսէլմէսինէ վէսիլէ օլմուշար տը։

Յուրնալ պիղէրէ միւսատտէ լուսէր իսէ տէրիղքի, Տէվլէթը Ալիսէնին գայիմէ չըգարաճաղը նէ եալանը վէ նէ սէ արաճիֆ իլա մէվճուտ գայիմէլէրին մըգտարընը աղնամագ իշիւն պիր թէսավվուր, քի ոօղրատան պաղը միւթալաայէ մէպնի վիւճուտու իճրայա կէլմէսի։ Ըզգաճագ գայիմէ ըկէսէն չըգմայը, իլա էյատիի նասսէ թէտավիլ իսէն գայիմէյէ պէտէլ օլարագ չըգաճագտը, եանի մէվճուտ էսկի քեահյա եէրինէ եէնի քեահյա վէրմէքսէն իպարէթ իսի։ Կէօրիւնիւր քի մէյտանտա օլան գայիմէլէրին մըգտարը բէք չօղ տէյիլ իսէ սէ հէնիւզ նամալիւմ տիւր։ Յուրնալ կէօյա ըէսմի մահալսէն խապէր ալարագ տէր քի, եագընտա նէ մըգտար գայիմէ գալտրըգընը իլան իսէպիլէճէք տիր, վէ շիմսիսէն էմին տիր քի մէմուլօլունանտան աղ չըգաճագ տըր մէվճուտ գայիմէ։ Յուրնալըն սաֆսէրունդուզնա հէնիւզ եէթիշէմիմիշ օլտուզմուզտան, պիղէրսէ բուխսաթը իլէ տէրիղքի, էյէր մէվճուտ գայիմէլէրին մըգտարը գայտ տէֆթէրինսէն չըգաճագ իսէ, պունա այլար վէ հաֆթալար իլէ պէքլէմէք լազըմ մը տըր, եօք խալգըն ճէպինսէ վէ սահնտըգընտա օլան գայիմէ քէյզամպէրլիք լութֆու իլէ պիլինէճէք իսէ, կիւնահլմըզտան պու ասրրտա պու մագսուլէ լութֆա նայիլ օլմագ ինսան էվլատընա վէրիլմէմիշ տիր։ Ամիթանէ ահալիսի գայիմէնին օրթատան գալգմասը իշիւն, խայրատա խանէլէր վէրսի, վէ օ վագրթ շու գատար գայիմէ վար, վէ շու գատարը տա խանէ իլէ գալգաճագ տէյի ըէսմէն վէ պիր գաչ տէֆա իլան օլունտու, շիմսի հէր.քէսին տահա նէ մըգտար գայիմէ գալտը տէյի աղնամագ խթէմսի թայիպ օլունաճագ պիր հալտէյիլտիր։ Իմոի պիղճէ, Յուրնալըն պու հավասիսինին՝ բէսմի՞մահալսէն օլտուզունա կէրէյի կիպի շիւպհէ օլունապիլիր։ Պունտան տրշարը օլան արաճիֆ վէ ֆէսատատէր հավասիսլէր հագգընտա, պիղէր տախի զաղէթայը մէղքիւր իլէ պէրբատէրիզ։

— Լեվնի Հէրօր զաղէթասընտա շու վէճհ իլէ եաղընը տրը։ Օտէսատան վէ մահալը ասիրէտէն վարիտ օլան պաղը թահրիրաթը մախսուսէյէ նազարէն, օթուզ գատար վաքօր, վէ Ռուսիա Պոմբանիասընա միւթատալիգ ասրը վաքօրտար տախի, Նիգոլայէ ֆէ վէ Պուկնէհրի ազդըարընա թօփլանմագտա տրը։ Պունտարա պիր իքի սաաթ զարֆընտա տայիմա հարէքէթէ հաղրը օլունմագ իւզրէ գօմանտա վէրիլմիշ տիր։

Պէրիսէթթիւշշամտա վագի օլան մուգաթէլէ միսիլլիւ պիր շէյ տախի Ռուսէլի ճանիպինտէ վագի օլտուզու հալտէ, սէրիան եէթիշմիշ մուգաթէլէյի մէն իթմէք իւզրէ Ռուսիա թէրաֆընտան պիր իհթիմալ թէտարիի ատտա օլունմուշ տուր պու խուսուս պիղճէ Ռուսիա թէրաֆընտան շիւպհէսիզ զայիա պիր թէքէլիւֆ տիւր։

— Ռուսիա զաղէթալէրի, վէ պաշլըճա Սէն Բէթէրսպուրդ ժուրնալը, Ռումելիտէ, Պօսնատա օն պիր մահ զարֆընտա եալընըզ տէօրթ պին պէշ եիւզ Խրիսթիյան մահպէստէ էօլմիւշ տիւր տէյի եազար։ Պունուն աշքեար պիր եալան օլտուզու մալիւմ իսէ տէ, Պապը Ալի թէրաֆընտան պիր թէֆթիշ էմր օլունուպ, միւտտէթը մէղպուրէտէ պիւթիւն Պօսնա էյալէթինտէ մահպէստէ օլան վէ տէյիլ էօլէն, անճագ պին եիւզ էսամէյէ պալիզ օլապիլմիշ տիր։ Պօսնա եէրինէ Լեհ տէսէք տէր, Լեվնի Հէրօր, Ռուսիա զաղէթալէրի տէ պէօյլէ պիր եաղընըշլըգ օլտուզունու իսպաթ իսէ պիլիրլիք մի։

— Նիշ մէտրօպօլիտինին Ամիթանէյէ Բաթրիպ գայիմմագամը ինթիխապ օլմասընը Պապը Ալի տախի թասդիգ էյլէմիշ տիր։ Ռում միլլէթինին Պէրիսէթթիւշշամ վագտալարը իշիւն թօփլատըղը խանէյի նագտիյէ, շիմտիյէտէք եիւզ պին զուրուշու թէճավուզ իթմիշ տիր։

— Տիվրիկի ճանիպինտէն շու վէճհ իլէ եաղընը տրը։

Ռիմնիյէ մալիւմ օլան Տէրսիմ Աշիրէթի Բիւրալէրի, խարպութ վէ Սիվաս էյալաթը տախիլինտէ օլան գաբիսէլէրէ բահէթ վէրմէյիպ, հարամիլիքտէ ճիւմլէյի պիհուզուր իթմէքտէ տիրլէր։ Աշիրէթը մէղքիւրէ սէրկէկանընտան թօփուզու օղլու Ալի աղա պունտան պիր սէնէ մուգատտէմ քիւրդիւ իւյէթլիւ Բիւրա ճէմիյէթի իլէ, Տիվրիկի գարիսէլէրինտէ խուրնավլ գարիսի ճիվարընա կէլիպ, էհալիսինէ խապէր կէօնտէրէրէք քիւրդիւ եէտա վէ ադճէ մանթլուպ իթմիշ, վէ վէրմէսիքլէրի հալտէ գաբիսէյի վուրուպ ատաղըթճաղընը պէյան իթմիշ իսէ տէ, էհալինի գարիսէքէֆիսէթի Տիվրիկի գաղասը միւտիրի պունլանան վէ Սիվաս խանէտանընտան Հաճի Ալի պէյ զատէ Ամմա պէյէ խապէր վէրմէքլէրինտէ միրի մումայիլէյէ, տէրագագ մահալը մէղպուրու պասըպ, վէ մէրգումմ Ալի աղա իլէ օն պէշ նէֆէր րէֆիգէրինի թուրթուպ, Սիվաս հիւքիւմէթի ճանիպինէ կէօնտէրմիշ վէ եալան մահպուսատա օլտուգլարընտան, մէրգումմէն աշիրէթի պիր սէնէտէն պէրիւ Տիվրիկի գարիսէլէրինէ խուսումէթ իթմէկէ տօղաշտրգլարընտան, թարիխատէն օն պէշ կիւն մուգատտէմ տօղուզ գատար Բիւրա կէճէլէյին նէֆսը Տիվրիկի գատապասը գուրպինտէ Ղայ տէկիրմէնի նամ մահալէ կէլիպ, տէկիրմէնճիի եարալամշար, վէ իքի կիւն սօղրա պիր եիւզ պաշըյը տախի սօյմուշ օլտուգլարընտան, միւտիրի մումայիլէյէ խապէր ճիֆ վէ ֆէսատատէր հավասիսլէր հագգընտա, պիղէր տախի զաղէթայը մէղքիւր իլէ պէրբատէրիզ։

— Լեվնի Հէրօր զաղէթասընտա շու վէճհ իլէ եաղընը տրը։ Օտէսատան վէ մահալը ասիրէտէն վարիտ օլան պաղը թահրիրաթը մախսուսէյէ նազարէն, օթուզ գատար վաքօր, վէ Ռուսիա Պոմբանիասընա միւթատալիգ ասրը վաքօրտար տախի, Նիգոլայէ ֆէ վէ Պուկնէհրի ազդըարընա թօփլանմագտա տրը։ Պունտարա պիր իքի սաաթ զարֆընտա տայիմա հարէքէթէ հաղրը օլունմագ իւզրէ գօմանտա վէրիլմիշ տիր։

Պէրիսէթթիւշշամտա վագի օլան մուգաթէլէ միսիլլիւ պիր շէյ տախի Ռուսէլի ճանիպինտէ վագի օլտուզու հալտէ, սէրիան եէթիշմիշ մուգաթէլէյի մէն իթմէք իւզրէ Ռուսիա թէրաֆընտան պիր իհթիմալ թէտարիի ատտա օլունմուշ տուր պու խուսուս պիղճէ Ռուսիա թէրաֆընտան շիւպհէսիզ զայիա պիր թէքէլիւֆ տիւր։

— Ռուսիա զաղէթալէրի, վէ պաշլըճա Սէն Բէթէրսպուրդ ժուրնալը, Ռումելիտէ, Պօսնատա օն պիր մահ զարֆընտա եալընըզ տէօրթ պին պէշ եիւզ Խրիսթիյան մահպէստէ էօլմիւշ տիւր տէյի եազար։ Պունուն աշքեար պիր եալան օլտուզու մալիւմ իսէ տէ, Պապը Ալի թէրաֆընտան պիր թէֆթիշ էմր օլունուպ, միւտտէթը մէղպուրէտէ պիւթիւն Պօսնա էյալէթինտէ մահպէստէ օլան վէ տէյիլ էօլէն, անճագ պին եիւզ էսամէյէ պալիզ օլապիլմիշ տիր։ Պօսնա եէրինէ Լեհ տէսէք տէր, Լեվնի Հէրօր, Ռուսիա զաղէթալէրի տէ պէօյլէ պիր եաղընըշլըգ օլտուզունու իսպաթ իսէ պիլիրլիք մի։

— Նիշ մէտրօպօլիտինին Ամիթանէյէ Բաթրիպ գայիմմագամը ինթիխապ օլմասընը Պապը Ալի տախի թասդիգ էյլէմիշ տիր։ Ռում միլլէթինին Պէրիսէթթիւշշամ վագտալարը իշիւն թօփլատըղը խանէյի նագտիյէ, շիմտիյէտէք եիւզ պին զուրուշու թէճավուզ իթմիշ տիր։

— Տիվրիկի ճանիպինտէն շու վէճհ իլէ եաղընը տրը։

Ռիմնիյէ մալիւմ օլան Տէրսիմ Աշիրէթի Բիւրալէրի, խարպութ վէ Սիվաս էյալաթը տախիլինտէ օլան գաբիսէլէրէ բահէթ վէրմէյիպ, հարամիլիքտէ ճիւմլէյի պիհուզուր իթմէքտէ տիրլէր։ Աշիրէթը մէղքիւրէ սէրկէկանընտան թօփուզու օղլու Ալի աղա պունտան պիր սէնէ մուգատտէմ քիւրդիւ իւյէթլիւ Բիւրա կէճէլէյին նէֆսը Տիվրիկի գաղասը գուրպինտէ Ղայ տէկիրմէնի նամ մահալէ կէլիպ, տէկիրմէնճիի եարալամշար, վէ իքի կիւն սօղրա պիր եիւզ պաշըյը տախի սօյմուշ օլտուգլարընտան, միւտիրի մումայիլէյէ խապէր

վէրիլմիքտէ, մէղքիւր ոօղուզ նէֆէր Բիւրալէրին, եաղմա իթմիշ վէ չալմըշ օլտուգլարը էշէտա վէ նագտը Ղըմըշկի գաբիսէսի ճիվարընտա պիր մաղարա տէրուսինտէ բայլաշմագտա օլտուգլարը հալտէ, մումայիլէյէ եէթիշմիշ վէ իհանէթ իսիպ, Բիւրալէր ալթը սաաթ լաէնգաթի գուրշուն ամարագ մուգավէմէթ իթմիշլէր իսէ տէ, իւշ նէֆէրի եարալը, վէ ալթըսը սաղ օլարագ էլէ կէչիպ, Միվաս գայիմմագամը ճանիպինէ իրսալ գէլընմըշ։ Վէ մումայիլէյէ Ըհմէտ պէյին գաղասը մէղքիւր առալի վէ ֆուգարասընա, վէ էհլը զարաթ վէ բէնէպէրինէ վագի օլան պու վէճհիլէ ճան սիքարանէ զայրէթի, ճիւմլինինն շիւքրանիսէթինէ պատի օլարագ, էտիսէի խայրիսէյի ֆիւզուլնէի էյամը էօմր իւ իդպալը Շահանէ խաթիճապընա տախի մուճիպ օլմուշ տուր։

— Ամակարա նէհրի իւզէրինտէ, իք կէրէն Պլօնտէն նամ մէշհուր ճանպազ, պու տէֆա պաշընը վէ գօլարընը պիր թօրպա իլինէ ալարագ օն իւշ տագիգէտ նէհրը մէզպուրու իք իւզէրինտէն գարշը գարշըյա կէչմիշ տիր։

— Զըգան չարշամպա կէճէսի սէքիզ օն Պօշնագ Բէհատուրանէ ճիվարընտա պուլունան Օսպէթիյէ չավուշու իլէ միւնազարայէ Թուլթուշու վէ զապիթի թապանճա իլէ Վուրուպ էօլաիւրմիւշլէր իսէ տէ, մէրքէզտէ պուլունան զաղէթիյէ նէֆէրլէրի պու Պօշնագլարտան պիր գաչընը տաղ իւ կիրիֆթ իթմիշլէր տիր։

— Սալը կէճէսի սաաթ ալթը գաբարլարընտա, Պասրմբաշա ճիվարընտա խանէնին պիրինտէն գազասէն ատէշ զուհուր իսիպ եալընըզ մէղքիւր խանէ եանարագ պասարըրմըշ տրը։

Հիրէթը Խայրիյէ։

Իշթէ պիր կիւզէլ խոմ։ Լանի ՀԻՐՔԷԹԸ ԽԱՅՐԻՅԷ։ Ըզգարը պու իքի լուզէթին մանասընը լայըգը վէճհ իլէ ալնայամայրգ պունլարտան պաղրարը զանն խէր քի, Հիրքէթը Խայրիյէ հիրքէթի խայրթիյէ տիր։ Վէ օ հալտէ մէմուլ իսէրրը քի, հիրքէթ քէօմիւր վէ մէմուր մասրաֆընը չըգարարգտան ասղրա պիպէր խայրը արամագ հագգը տրը։ Լաքին շուրասրտա ինքեար օլունմազքի, պիր խայրը իքիյէ թագսիմ օլտուգտա, միւսավաթ իւզրէ օլմասրը կիպի, Թէրաֆընը պիրի մութլագա միւթէզարրուր օլաճագ տրը, իմոի մատտէ շու խայրը միւսավաթ իւզրէ թագսիմ իթմէքտէ օլուպ, վէ պու տա թէրաֆէյնին խայրընա պիրէր հուտուտա կէօսթէրմէքլէ հասրը օլրը զանն խէրիզ։ Պունու թաֆսիլ իսէլիմ։

Դայրգ եզիսէթի, թէհզիբէսի, վէ վագթ վէ ագճէ սարֆընտան գուրթուլսունուպ, օթուզ քարատան ալթը պուշուգ զուրուշա գատար աղ պիր մասրաֆընա պօղաղ իշինտէ, հէմէն հէր վագթ խաթէնիլէն մահալէ կիսիւպ կէլմէք, ահալի իշիւն քիշինք պիր խայր տէյիլ տիր, շիւպհէսիզ պունու ինքեար իսէն օլմամագ։ Բէզալիք իւշ պին զուրուշուգ հիսէսլէրին օն պինէ, վէ ալթը վաքօրսն օն ալթը վաքօրա չըգմասը, վէ պունլար իլէ պէրատէր, միւթէմամսէ սէնէվի պէշիր ալթըշար եիւզ զուրուշա հիսէսլէրտէն իրատ ալընմասը, պու տա Հիրքէթ իշիւն քիշինք պիր խայրը տէյիլ տիր, վէ պունու տա ինքեար իսէն օլմայտաճաղը տահա զիյատէ շիւպհէսիզ տիր։ Լայլէ իսէ խայրիյէնին խայրը միւսավաթ իւզրէ մի թագսիմ օլունմուշ, պունու աշաղրատա կէօրէճէյիզ։ Գալարքի ահալի, շիմալիքի վէրմէյի ֆիյաթին նըսֆը իլէ գաաիֆէ գանարէլէրէ օթուրուպ, գահվէ շերպէթ վէ պիրէրտէ ճանտարմա վէ ջուպուգ նարկիլէ իգրամը իլէ խմթէսիյի վագթ Պօղաղ իշինին հէր խակէլէսինէ կիսիպ կէլմէք խմթէրսէ, խայրիյէ միւսավաթը տայրէսինտէն շիւպհէսիզ խուրուճ իսէր։ Բէզալիք Հիրքէթ տախի, եիրմի եիրմի պէշ սէնէ զարֆընտա, իւշէր պին զուրուշուգ հիսէտարլէրինի, միլիոնլար ահալի կէօրմէք խմթէրսէ, պու տա տահա զիյատէ օ միւսավաթ տայրէսինտէն խուրուճ իթմէք տիր։ Էյլէ իսէ թէրաֆէյնին խայրընա նէ հուտուտա կէօսթէրմէլի, եանի ահալի նէ գատար խմթիրահէթէ, վէ Հիրքէթ նէ գատար թիճարէթէ գանատթ խանճէք, միւշքիլի պունատա տրը։

Դաղէթա էվլադը տայիմա ահալինին լիսանը օլաճաղընտան վէ մէնֆատթը ումումիյէ մէնֆատթը մախսուսէյէ միւրաճճահ թուլթուլաճաղընտան, վէ Հիրքէթ հիսէտարանը պիր գաչ պին քիշի օլուպ, ահալի իսէ հիսատպաղ միլիոնլար օլտուզունտան, պիղէրին վաճիպէյի զիմմէթի ահալինին էմէլ վէ տրղուսինի պէյան իթմէք իսէ տէ հագգանիյէթ տայրէսինտէն խուրուճ իթմէքտէ իշիւն Հիրքէթին տէյէճէյինէ տախի վրագամըզ տայիմա քիւշատէ տիր։

Հիրքէթին իլանը ումումիսինի եէտիմիզէ տրղրըզմըզ հալտէ, աշքեար կէօրիւնիւր քի, տախ կիւնէրտէ, Ռումելի գալըսընա եէտի նէօպէթ ախշամ վաքօրու քէօրիւտէն Պէյիւքտէրէյէ, վէ եալընըզ իքի նէօպէթ Ընատօլու գալըսընա եանի քէօրիւտէն Պէյդօղա հարէքէթ իթմէքտէ տիր։ Բէզալիք բազար ախշամլէրի իւշ, վէ ճիւմա կիւնէրի տրթը նէօպէթ, Պէյիւքտէրէյէ վաքօր իշլէյիպ, եանընմազտագ պու իքի կիւնտէ Պէյդօղ թէրաֆընա եալընըզ պիրէր վաքօր իշլէթիլմէքտէ տիր։ Սապահլարը Պէյիւքտէրէտէն Ընատուտա քէօրիւ եա Օրթաքէօյ ուզրայան հիշ պիր վաքօր եօգտուր, օ վաքօրլար քի Ընատուտա քէօրիւ վէ Օրթաքէօյ ահալիսինի Պէյիւքտէրէյէ կէօթիւրիւրլէր, պու ահալիլէրի եէնէ իսկէլէլէրինէ կէթիրմէյէ գայտ իթմէզլէր կիպի կէօրիւնիւր, վէ պու պապահ տէնիզ ագընտարընը, շիւպհէսիզ լինսան ագընտարընա միւբաճճահ

[1] Մուգատտէմա Ընատօլույա ախշամ նէօպէթի օլարագ իւշ վաքօր իշլէմէքտէ իսէ տէ, սաաթ ոէքիզ նէօպէթի լազմ օլտուզունտան իքի նէօպէթ գալմըշ տրը տէնիր։

ՎՈՍՏԻԿՆԵՐ ԵՎ ՄԱՄՈՒԼՆԵՐ

Ինչպես գրում է «Գոլոս», Ռուսաստանի ներքին գործերի նախարարությունը հրաման է արձակել, որպեսզի գավառների ոստիկանապետերը ամենայն ուշադրություն դարձնեն գյուղերում գտնվող մամուլների վրա, որոնք ոչ միայն գրքեր, այլև թերթեր են տպագրում։ Ոստիկանապետերը հրամայվում է հետևել, որպեսզի գյուղերում գտնվող մամուլները ոչ մի գրքի կամ թերթի տպագրություն չանեն, եթե նրանք նախապես չստանան գավառական կառավարության թույլտվությունը։ Ինչպես գրում է «Գոլոս», գավառական կառավարությունները հրաման են ստացել հետևելու, որպեսզի գյուղերում գտնվող մամուլներում տպագրվող գրքերի ցանկերը ամեն տարի ներկայացվեն գավառական կառավարությունների գրասենյակներ։ Ինչպես գրում է «Գոլոս», գավառական կառավարությունները հրաման են ստացել հետևելու, որպեսզի գյուղերում գտնվող մամուլներում տպագրվող գրքերի ցանկերը ամեն տարի ներկայացվեն գավառական կառավարությունների գրասենյակներ։

ԱՄԵՆԱՅՆ ԴՈՒՐՍ

Ինչպես գրում է «Գոլոս», Ռուսաստանի ներքին գործերի նախարարությունը հրաման է արձակել, որպեսզի գավառների ոստիկանապետերը ամենայն ուշադրություն դարձնեն գյուղերում գտնվող մամուլների վրա, որոնք ոչ միայն գրքեր, այլև թերթեր են տպագրում։ Ոստիկանապետերը հրամայվում է հետևել, որպեսզի գյուղերում գտնվող մամուլները ոչ մի գրքի կամ թերթի տպագրություն չանեն, եթե նրանք նախապես չստանան գավառական կառավարության թույլտվությունը։ Ինչպես գրում է «Գոլոս», գավառական կառավարությունները հրաման են ստացել հետևելու, որպեսզի գյուղերում գտնվող մամուլներում տպագրվող գրքերի ցանկերը ամեն տարի ներկայացվեն գավառական կառավարությունների գրասենյակներ։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՎ ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ

Ինչպես գրում է «Գոլոս», Ռուսաստանի ներքին գործերի նախարարությունը հրաման է արձակել, որպեսզի գավառների ոստիկանապետերը ամենայն ուշադրություն դարձնեն գյուղերում գտնվող մամուլների վրա, որոնք ոչ միայն գրքեր, այլև թերթեր են տպագրում։ Ոստիկանապետերը հրամայվում է հետևել, որպեսզի գյուղերում գտնվող մամուլները ոչ մի գրքի կամ թերթի տպագրություն չանեն, եթե նրանք նախապես չստանան գավառական կառավարության թույլտվությունը։ Ինչպես գրում է «Գոլոս», գավառական կառավարությունները հրաման են ստացել հետևելու, որպեսզի գյուղերում գտնվող մամուլներում տպագրվող գրքերի ցանկերը ամեն տարի ներկայացվեն գավառական կառավարությունների գրասենյակներ։

ՊԱՏԵՐԱԶՄ ԵՎ ՀԱՇՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ինչպես գրում է «Գոլոս», Ռուսաստանի ներքին գործերի նախարարությունը հրաման է արձակել, որպեսզի գավառների ոստիկանապետերը ամենայն ուշադրություն դարձնեն գյուղերում գտնվող մամուլների վրա, որոնք ոչ միայն գրքեր, այլև թերթեր են տպագրում։ Ոստիկանապետերը հրամայվում է հետևել, որպեսզի գյուղերում գտնվող մամուլները ոչ մի գրքի կամ թերթի տպագրություն չանեն, եթե նրանք նախապես չստանան գավառական կառավարության թույլտվությունը։ Ինչպես գրում է «Գոլոս», գավառական կառավարությունները հրաման են ստացել հետևելու, որպեսզի գյուղերում գտնվող մամուլներում տպագրվող գրքերի ցանկերը ամեն տարի ներկայացվեն գավառական կառավարությունների գրասենյակներ։

ԱՄԵՆԱՅՆ ԴՈՒՐՍ

Ինչպես գրում է «Գոլոս», Ռուսաստանի ներքին գործերի նախարարությունը հրաման է արձակել, որպեսզի գավառների ոստիկանապետերը ամենայն ուշադրություն դարձնեն գյուղերում գտնվող մամուլների վրա, որոնք ոչ միայն գրքեր, այլև թերթեր են տպագրում։ Ոստիկանապետերը հրամայվում է հետևել, որպեսզի գյուղերում գտնվող մամուլները ոչ մի գրքի կամ թերթի տպագրություն չանեն, եթե նրանք նախապես չստանան գավառական կառավարության թույլտվությունը։ Ինչպես գրում է «Գոլոս», գավառական կառավարությունները հրաման են ստացել հետևելու, որպեսզի գյուղերում գտնվող մամուլներում տպագրվող գրքերի ցանկերը ամեն տարի ներկայացվեն գավառական կառավարությունների գրասենյակներ։